

kupa - *čása*; napr. čása *kalicha* alebo *pohára*, zakrytá *paténou*

Kupalo (božstvo) - Kupalo je východoslovanská figurína, ústredný bod *svätojánskej noci*, teda predvečer sviatku *Jána Krstiteľa*; Kupalo je v prameňoch tiež niekedy označovaný ako božstvo a jeho meno je pravdepodobne výsledkom kalku z ruského označenia *Jána Krstiteľa*, ktoré znie Ivan Kupalo; staročeské kupadlo je aj *talizman*, ktorým v tento deň obdarovávali chlapca; pri tomto sviatku sa objavujú aj ďalšie figuríny, ktoré boli spoločne s Kupalom zničené; najčastejšie sa nazývajú Vedma, Mara, *Morena*, čert či Ded; možno predpokladať, že východoslovanské postavy Jarilo, Kostroma a Kupalo (rovnako ako ich sviatky jarilky a kupala) sa pôvodne vzťahovali k tej istej postave kultu plodnosti, vegetatívneho božstvu, ktoré umiera a zase sa rodí; oddelenie troch postáv a ich sviatkov je pravdepodobne následkom neskorého vývoja ľudovej kultúry; pozri *Jatrilu*, *slovanská mytológia*

https://cs.wikipedia.org/wiki/Kupadeln%C3%A9_sv%C3%A1tky

kupalo (sviatok) - k sviatkom *letného slnovratu* spravidla patrilo obliekanie a zdobenie symbolickej figuríny, ktorá bola nakoniec pochovaná; v niektorých prípadoch nahrádzal figurínu človek; medzi najznámejšie patrili východoslovanský *Kupalo*, *Marena*, *Jarilo*, *Kostroma* a bulharský *German* a *Kalojan*; možno predpokladať, že východoslovanské postavy Jarilo, Kostroma a Kupala, rovnako ako ich sviatky jarilky a kupala, sa pôvodne vzťahovali k tej istej postave, božstvu vegetatívnej plodnosti, ktoré umiera a zase sa rodí; slávnosti sa pôvodne pravdepodobne vzťahovali k rovnakému dátumu, čomu napovedá že tam, kde sa oslavoval Jarilo, nie je oslavovaný Kupalo; oddelenie troch postáv a ich sviatkov je pravdepodobne následkom neskorého vývoja ľudovej kultúry; zmyslom sviatku bolo zabezpečenie zdatnej úrody a to skrz vlahu privolanú kúpaním, teplo privolané ohňom a plodnosť privolanú skrz sexuálnu neviazanosť; v kúpačských piesňach sa objavuje motív sobáša brata a sestry, ohňa a vody, dvoch hlavných živlov tohto sviatku; jeho symbolickým vyjadrením je modrozltý kvet čermeľ; motív kupalo sa objavuje aj v iných indoeurópskych mytológiách; ďalej boli pletené vence a mládež sa nimi zdobila; vence boli často doplnené sviecami, dievčatami posielané po vode a tých z ich pohybu veštili svoje šťastie vo vzťahoch; mladí muži sa niekedy snažili je zachytiť, aby na seba upútali pozornosť dievčat; mladíci a dievčatá preskakovali nahí oheň, v niektorých ruských oblastiach až do 19.st.; ako kúpeľ mal zabezpečiť rituálnu čistotu a zdravie; rovnako ako pri mnohých iných slovanských sviatkoch letného slnovratu boli dočasne odvrhnuté normy vernosti a cudnosti, proti čomu horlili cirkevné autority až do novoveku; typickým pokrmom pri tejto slávnosti je pražmo; hľadal sa aj bájný papradový kvet; pôvod sviatku a zvykov leží v období pred christianizáciou; pozri *svätojánska noc*, *slovanská mytológia*

https://cs.wikipedia.org/wiki/Kupadeln%C3%A9_sv%C3%A1tky

S. L. Kožin: Sviatok kupalo. Veštenie z venca (2008)

H. Siemiradzki: Noc Ivana Kupala (1892)

I. I. Sokolov: Noc Ivana Kupala (1856)

M. M. Filipovič: Kupalo (1928)

kúpanie - kúpeľ

kupci - pozri *obchod, obchodník*

Kupecký Jan - (†1740);

J. Kupecký: Mladý muž hrajúci na husle (1710)

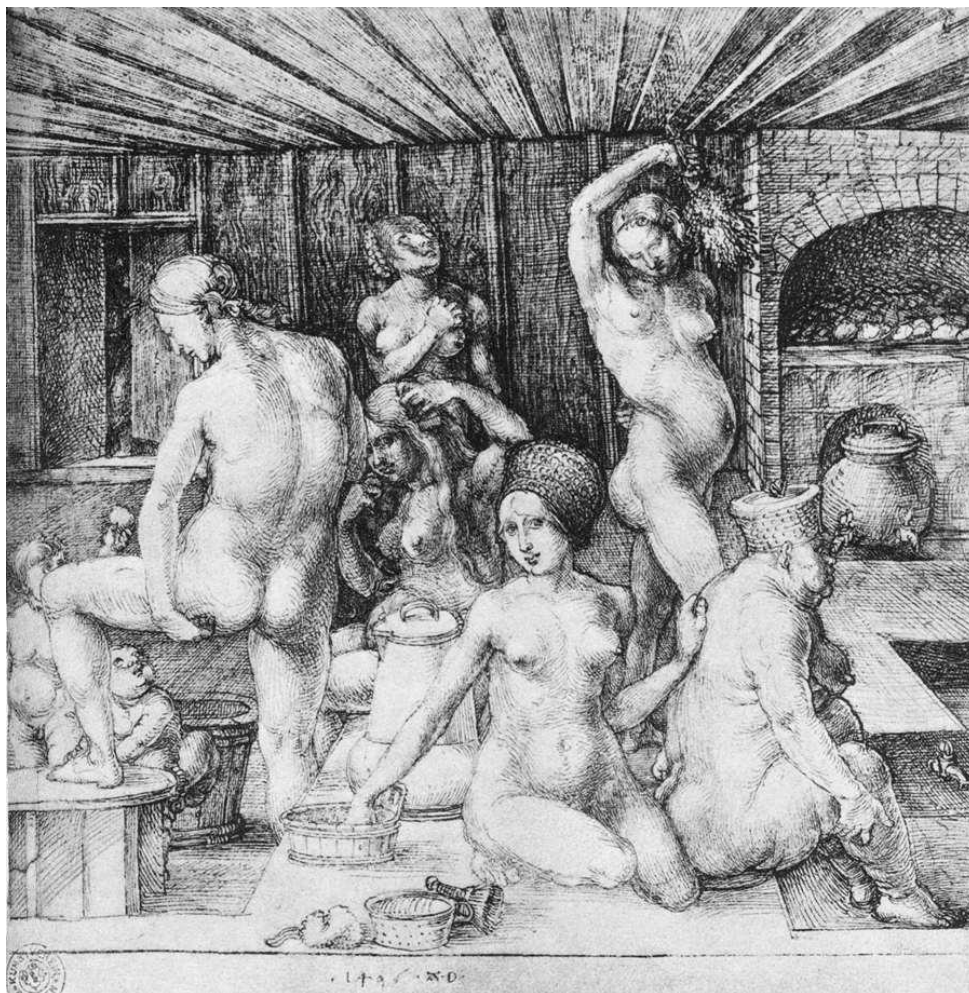
J. Kupecký (predloha), B. Vogel: Žobráci (mezzotinta, 1736)

kúpeľ, kúpanie - pozri *P. A. Renoir; Diana a Aktaion, Betsabé, Zuzana a starci; kúpeľník*

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=6

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:1520_Wertinger_Badehaus_und_Schlachtszene_anagori_a.JPG

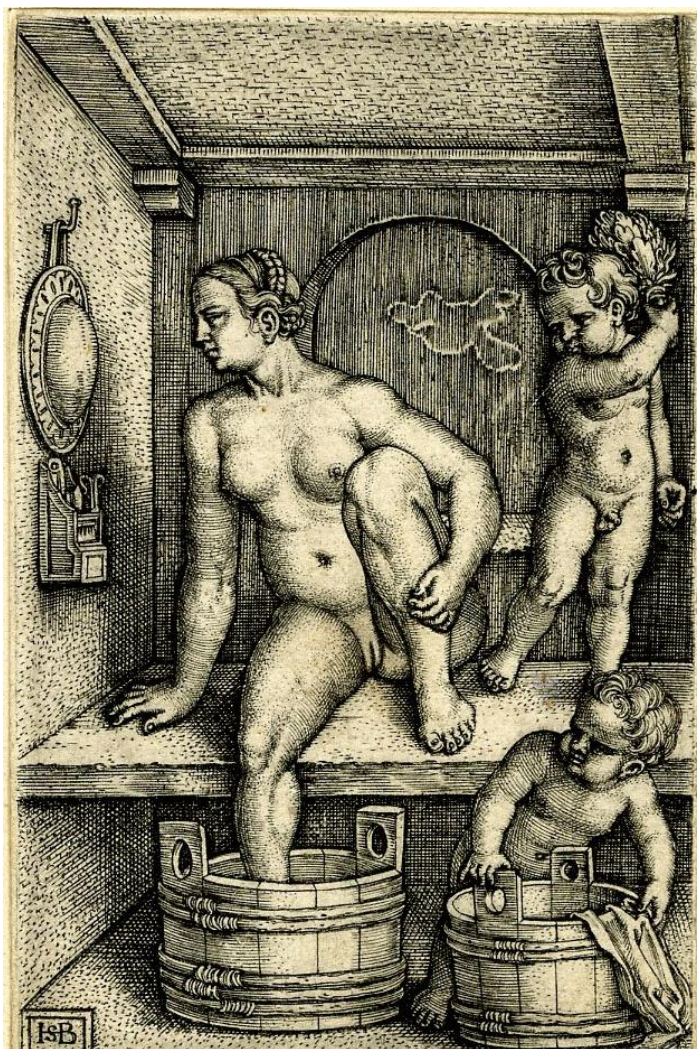
<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/3127489951/in/photostream/>
<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/8738695976/in/photostream/>
<http://marinni.dreamwidth.org/343786.html>

A. Dürer: Ženy v kúpeli (1496)

A. Dürer: Pánsky kúpeľ (drevoryt, 1498)

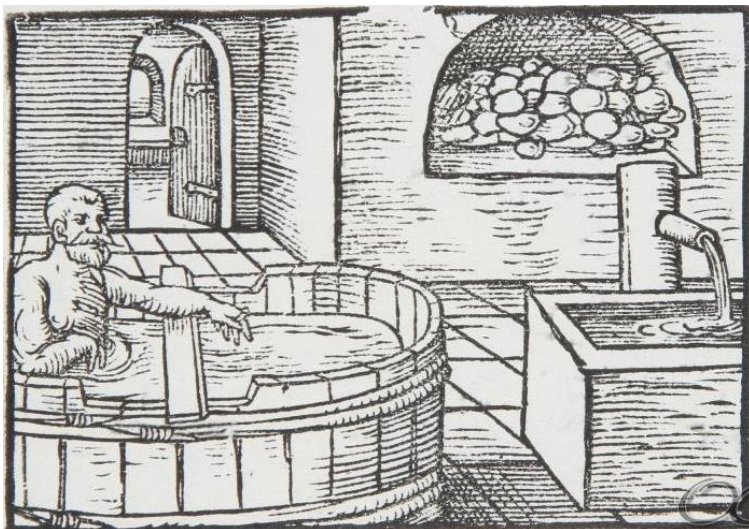
B. Beham: Žena v kúpeľi (1530-1550)

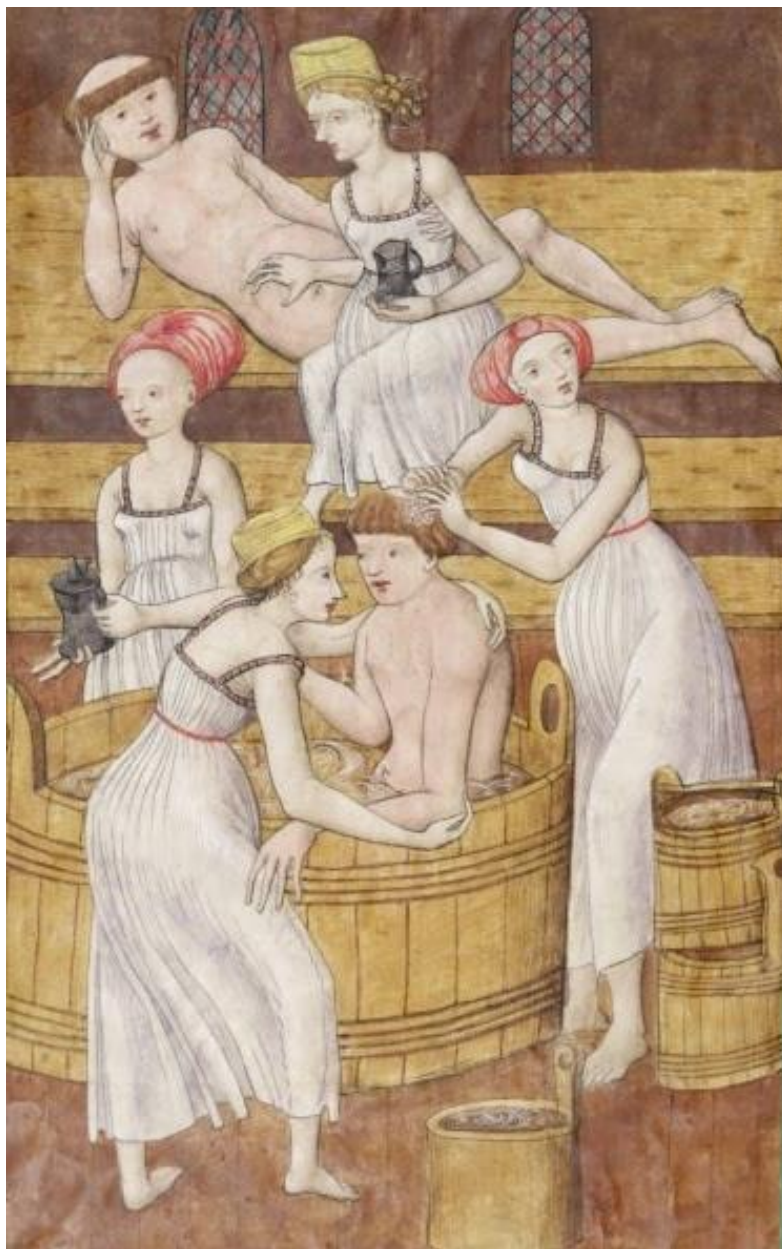
A. Veneziano podľa Raffaela: Psyche počas návštevy kúpeľa (1520-153)

G. Bonasone: Kúpajúci a objímajúci sa muži a ženy (rytina, 1531-1576)

Neznámy autor: Kúpeľ (ilustrácia kroniky, 1501-1600)

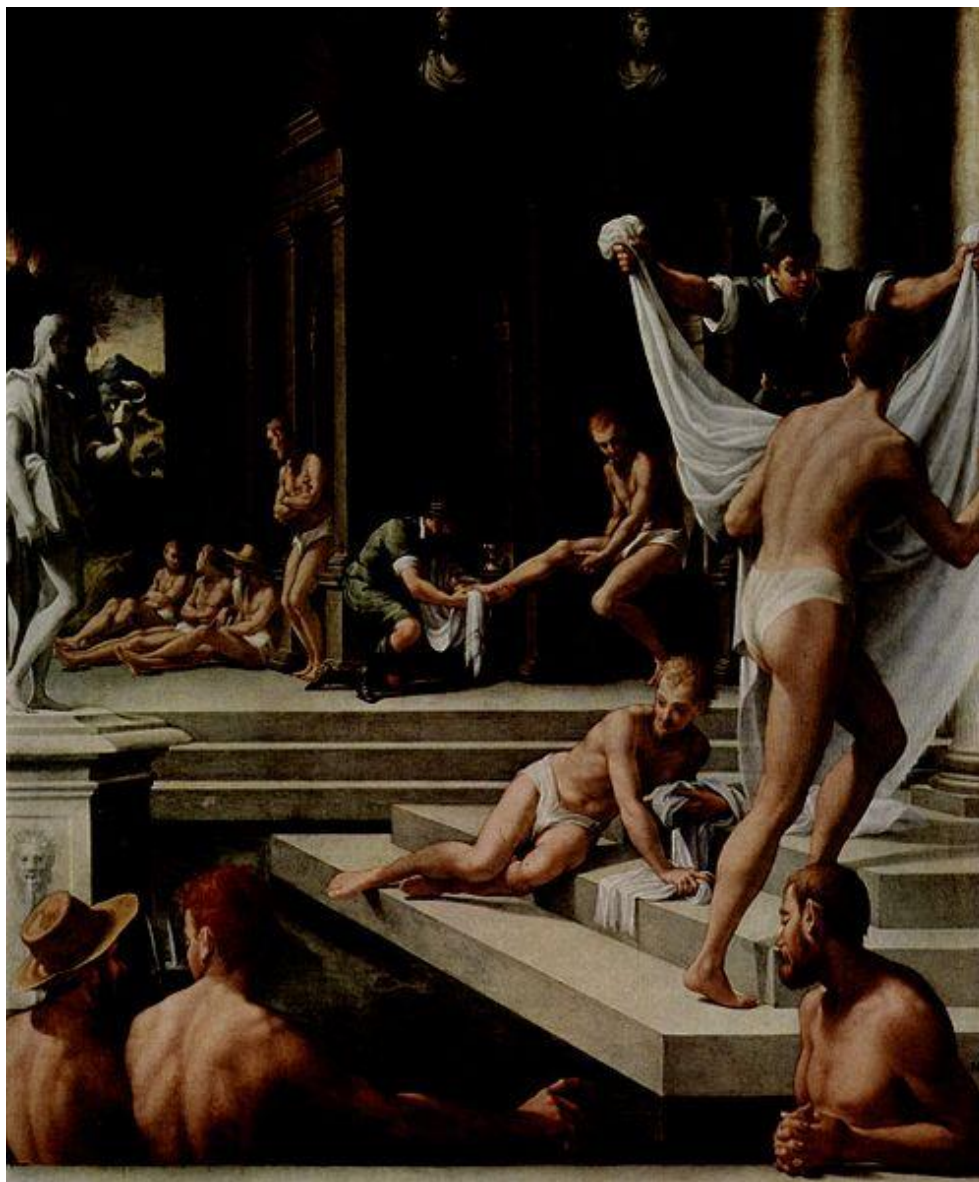
Hriešni mnísi sa oddávajú rozkošiam v kúpeli (Jenský kódex, prelom 15.-16.st.)

Autor neznámy: Radovánky vo verejných kúpeľoch. Máj (detail augsburgského mesačného obrazu, 1531)

M. Gerung: Kúpajúce s ženy (detail zo Záhrady života, 16.st.)

G. Macchietti: Kúpele v Pozzuoli (1570-1573)

A. Carracci: Krajina s kúpajúcimi sa (16.st.)

H. Wertinger: Vidiecka scéna (1516-1525)

G. Romano: Venuša a Mars v kúpeli (freska v Sala di Psyche, Palazzo del Tè, Mantova, 1526-1528)

Rembrandt: Žena kúpajúca si nohy v potoku (lept, 1658)

G. van den Eeckhout: Kúpeľ mužov (17.st.)

F. van den Wyngaerde podľa V. Malo: Dve ženy vo vani so slúžkami (lept, 1630-1645)

G. Cesari: Aktion prekvapil Dianu v kúpeli (1603-1606)

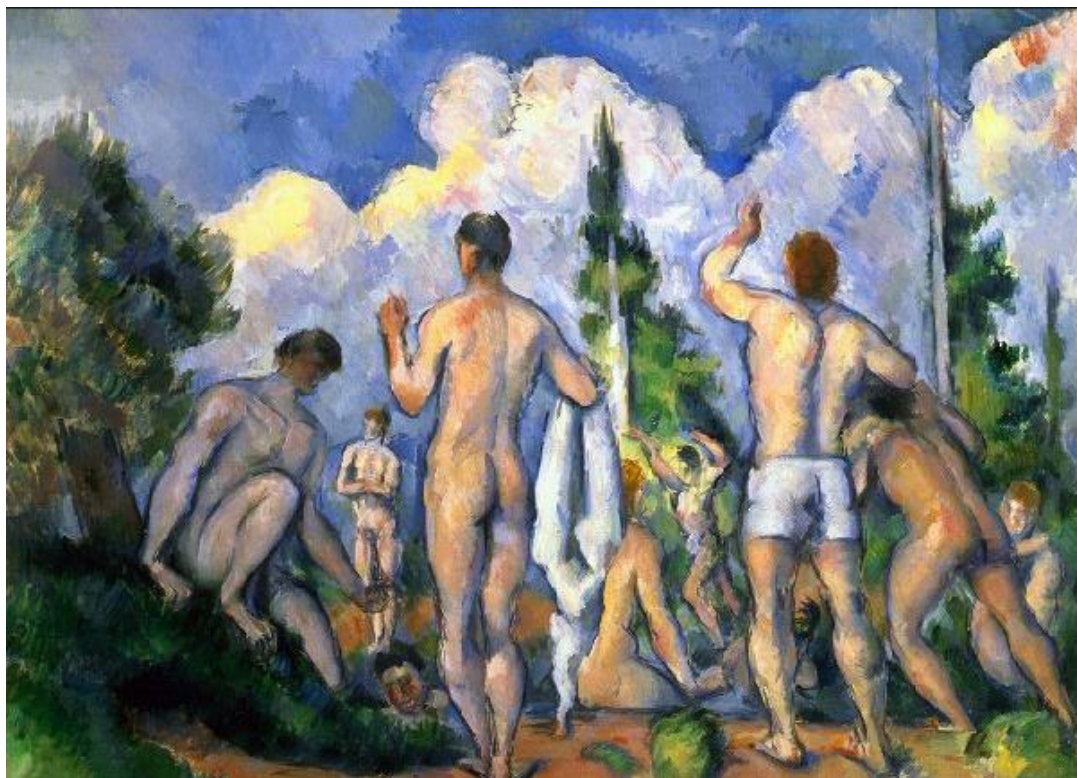
Rembrandt: Žena kúpajúc sa v prameni (1654)

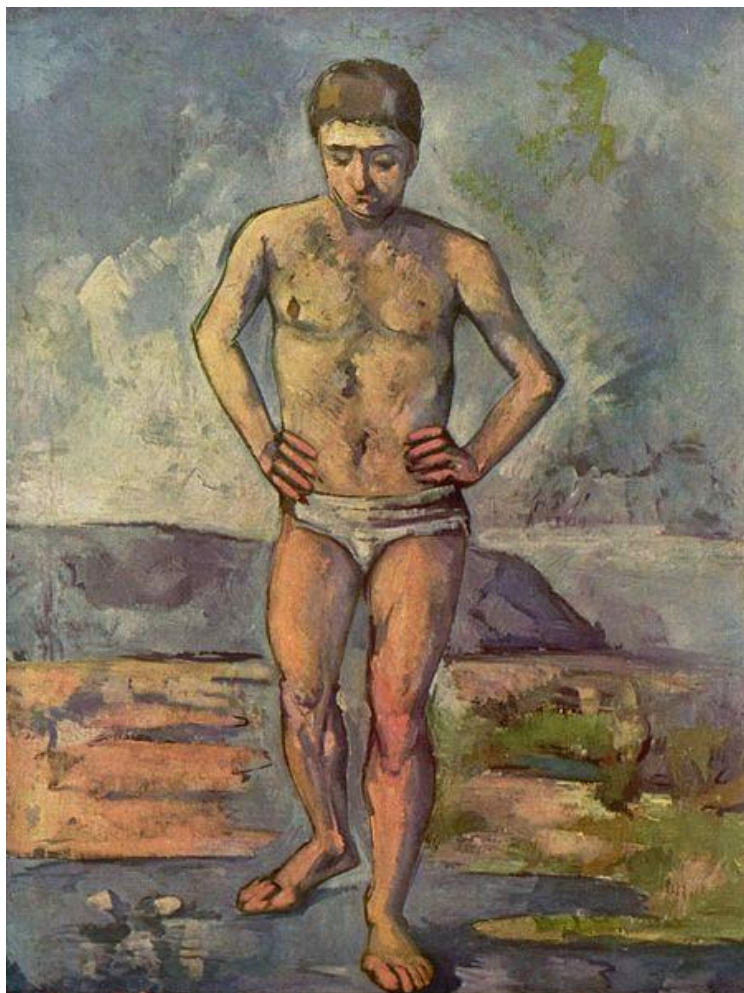
P. Cézanne: Vel'ké kúpanie

P. Cézanne: Kúpanie (1890-1900)

P. Cézanne: Kúpajúci sa (1890)

P. Cézanne: Kúpajúci sa (1885-1887)

P. Picasso: Modrá izba. Vaňa (1901)

P. Picasso: Kúpajúca sa (1930)

P. A. Renoir: Kúpajúca sa (1883-1884)

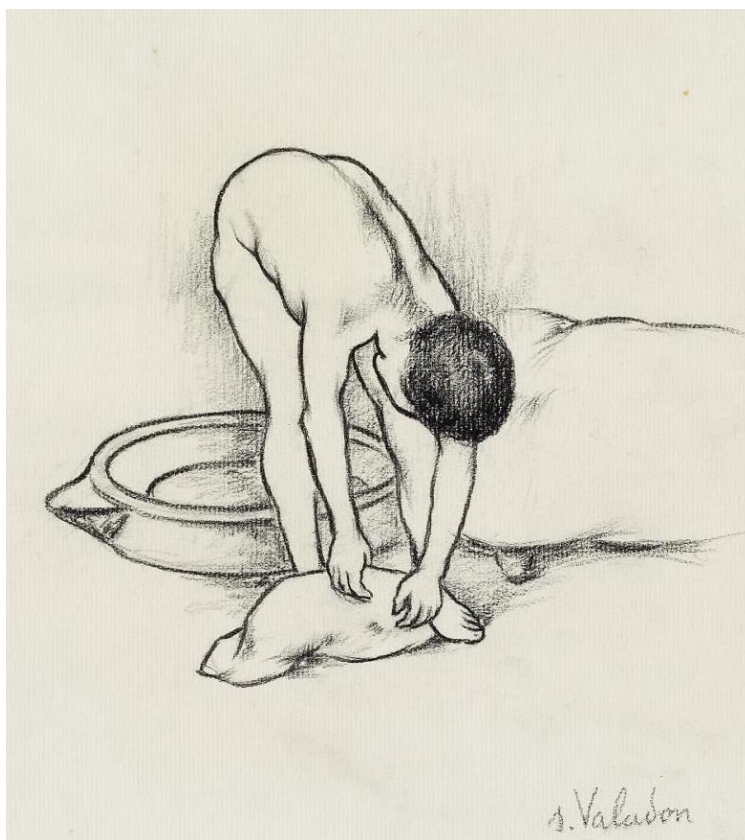
A. L. Zorn: Po kúpeľi (1895)

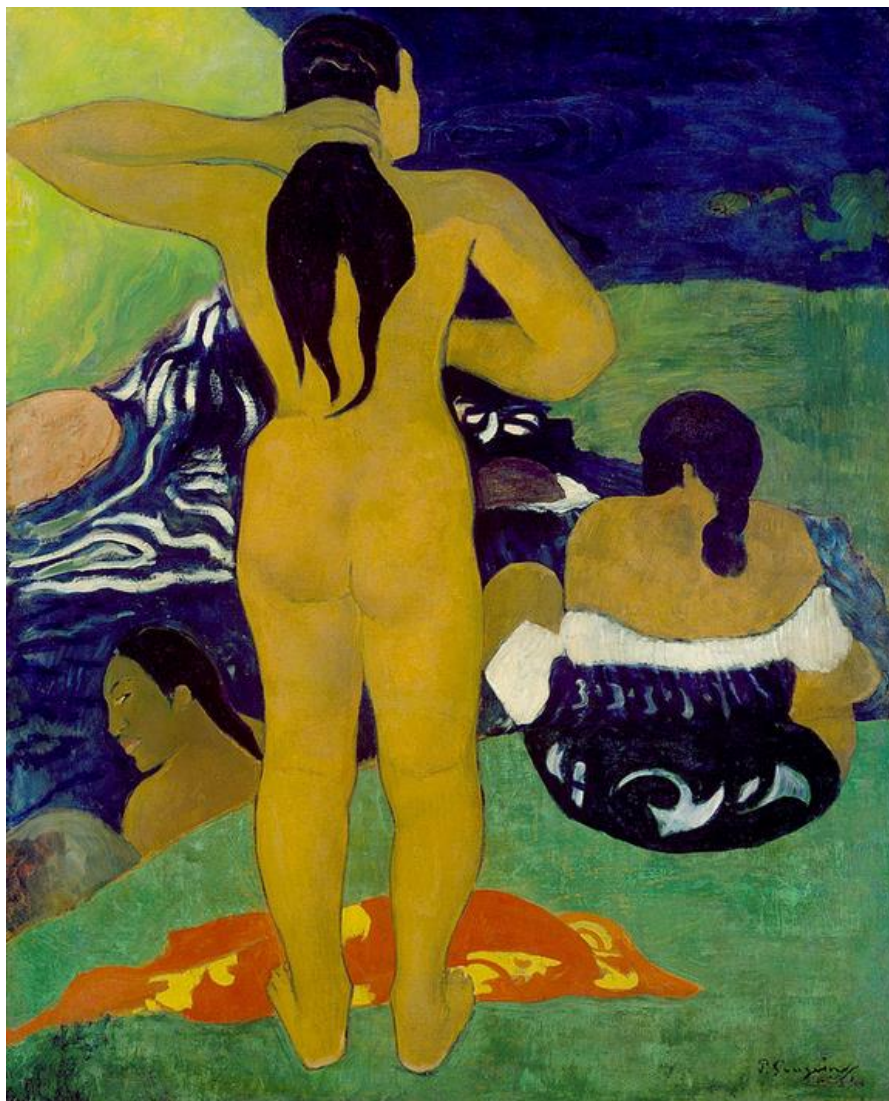
A. L. Zorn: Dalarnské dievčatá vo vani (1906)

S. Valadon: Akt. Vstup do vane popri sediacej babičke (1908)

S. Valadon: Ženský akt. Umývanie seba samej

P. Gauguin: Kúpajúce sa ženy (1892)

H. H. Fantin-Latour: Večer (19.st.)

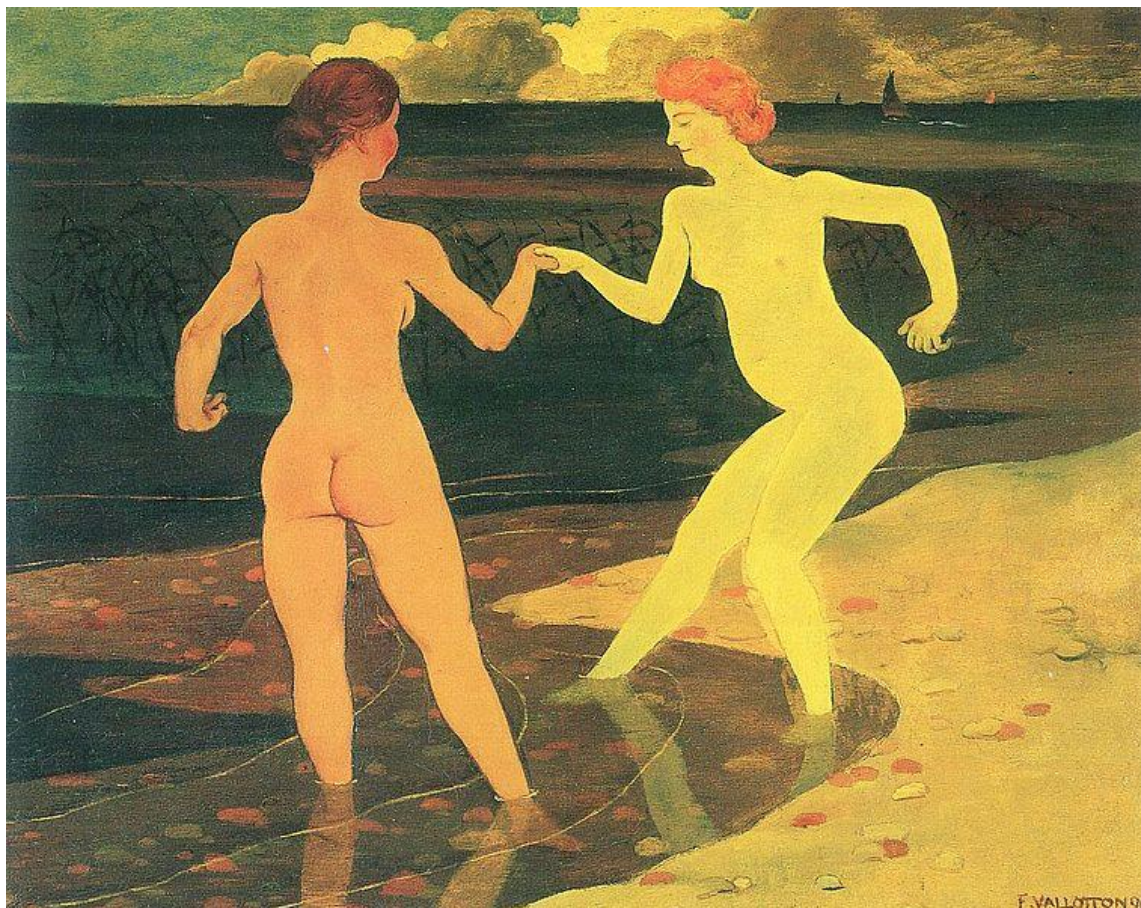
W. Orpen: Kúpeľ

T. Couture: Kúpajúce sa dieťa (1849)

L. Corin: Čarodejnice (1897)

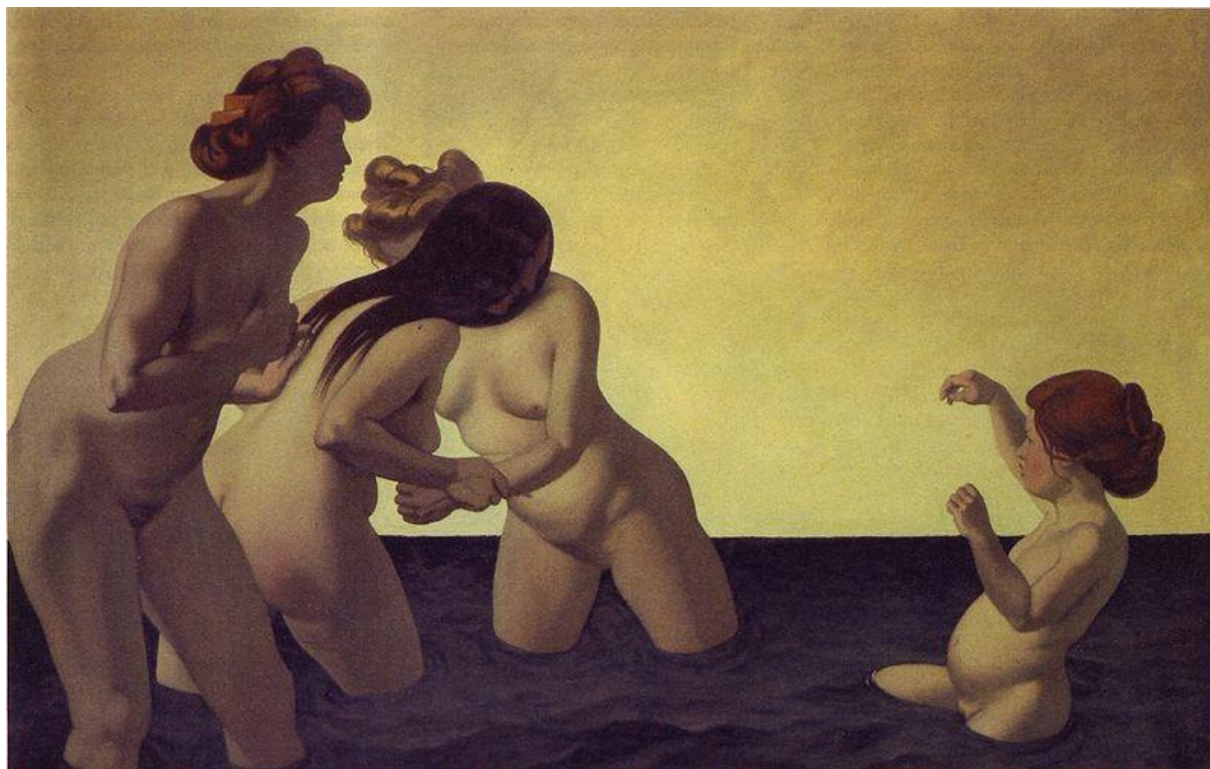
F. Vallotton: Žena s komornou pri kúpaní (1896)

F. Vallotton: Kúpeľ. Letný večer (1892)

C. Spitzweg: Kúpanie žien v mori pri Dieppe (1859)

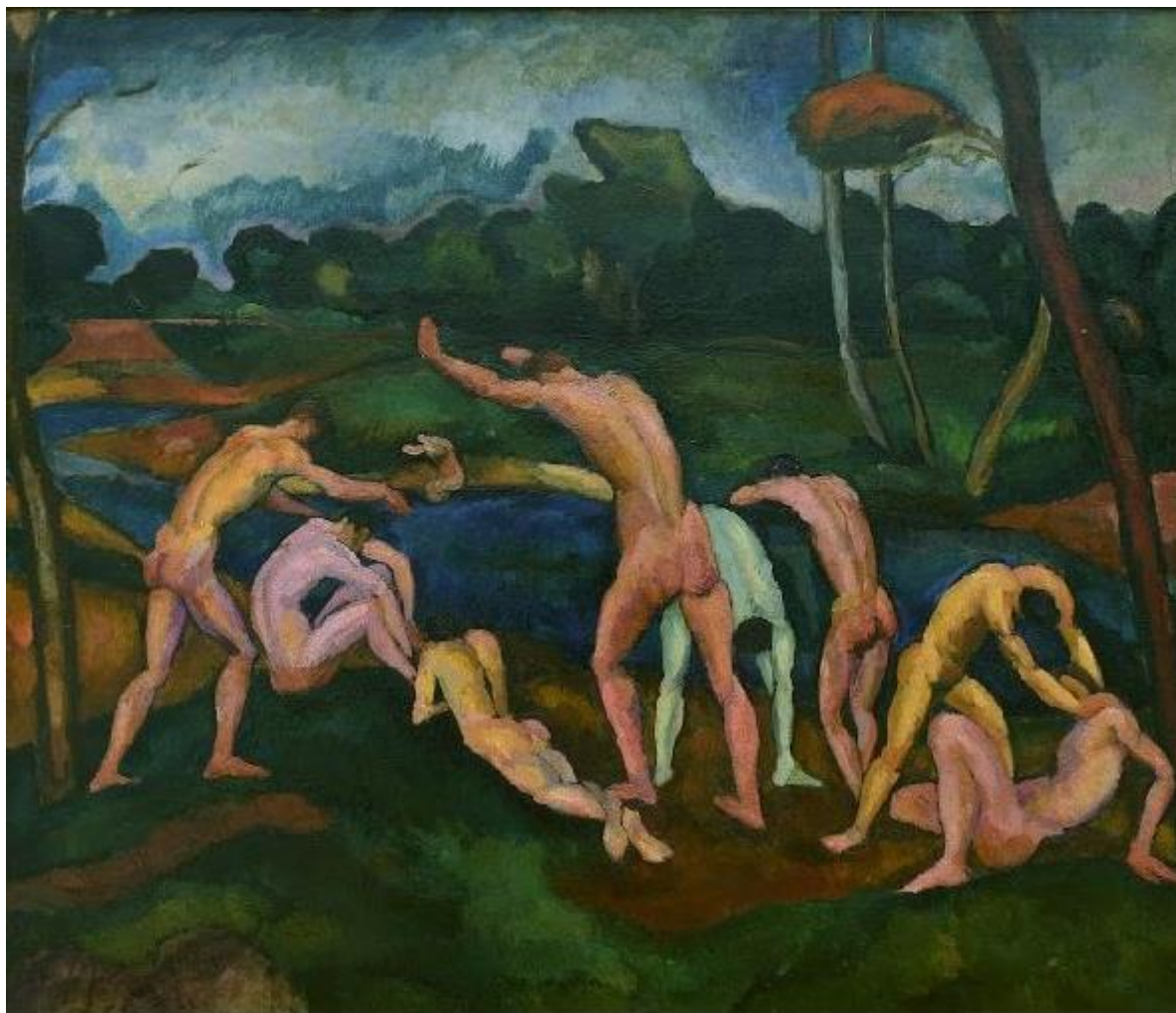
F. Vallotton: Tri ženy a dievčatko hrajúce si vo vode (1907)

V. Špála: Kúpanie (1919)

E. Filla: Kúpanie (1912)

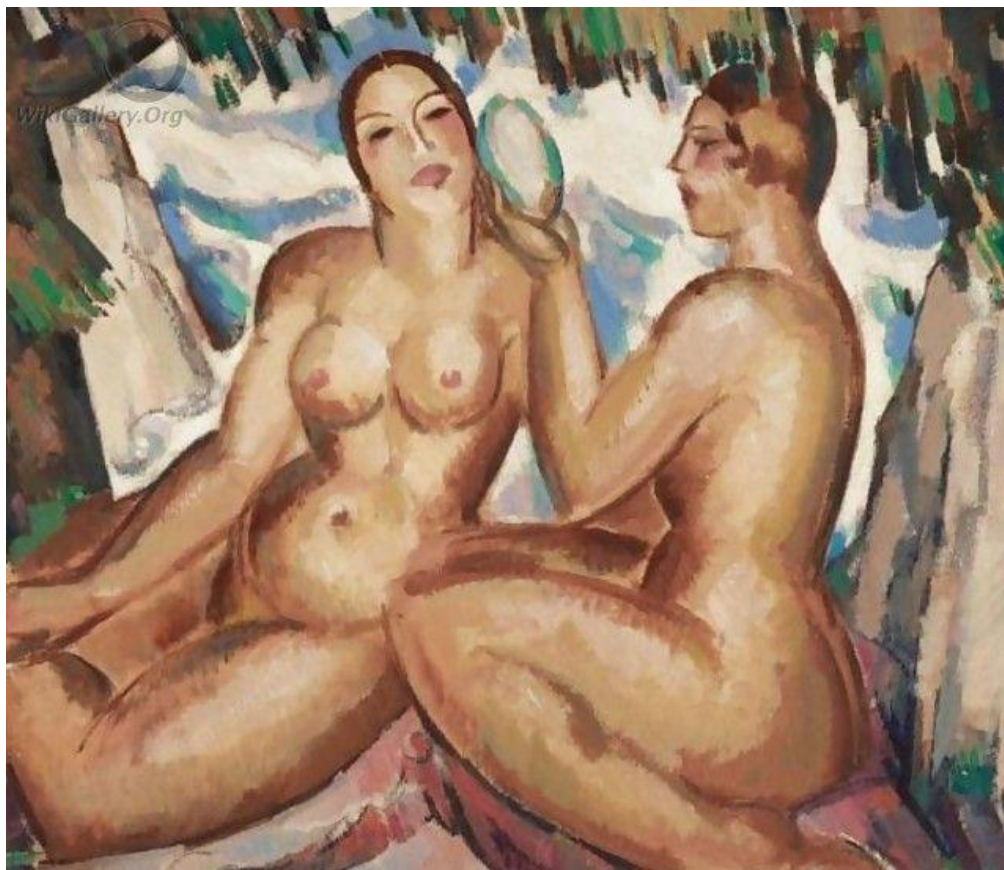
V. Perlrott-Csaba: Kúpajúci sa chlapci (1911)

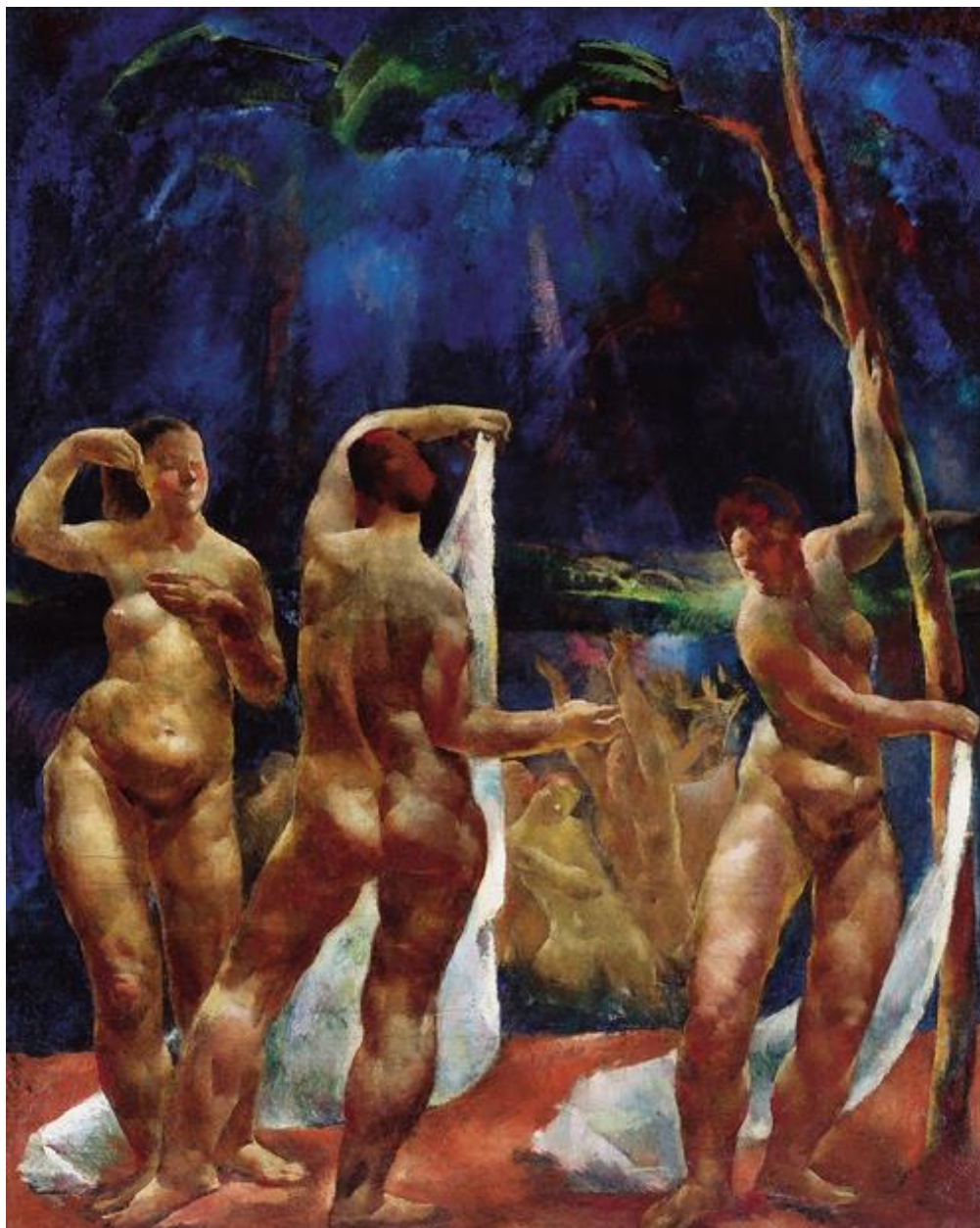
B. Iványi-Grünwald: Kúpajúce sa (19.-20.st.)

K. Perov-Vodkin: Smádný vojak (1915)

J. Duncan Fergusson: Kúpajúce sa zrkadlom (20.st.)

V. Aba-Novák: Kúpeľ žien (1922)

B. Kustodiev: Ruská Venuša (1925-1926)

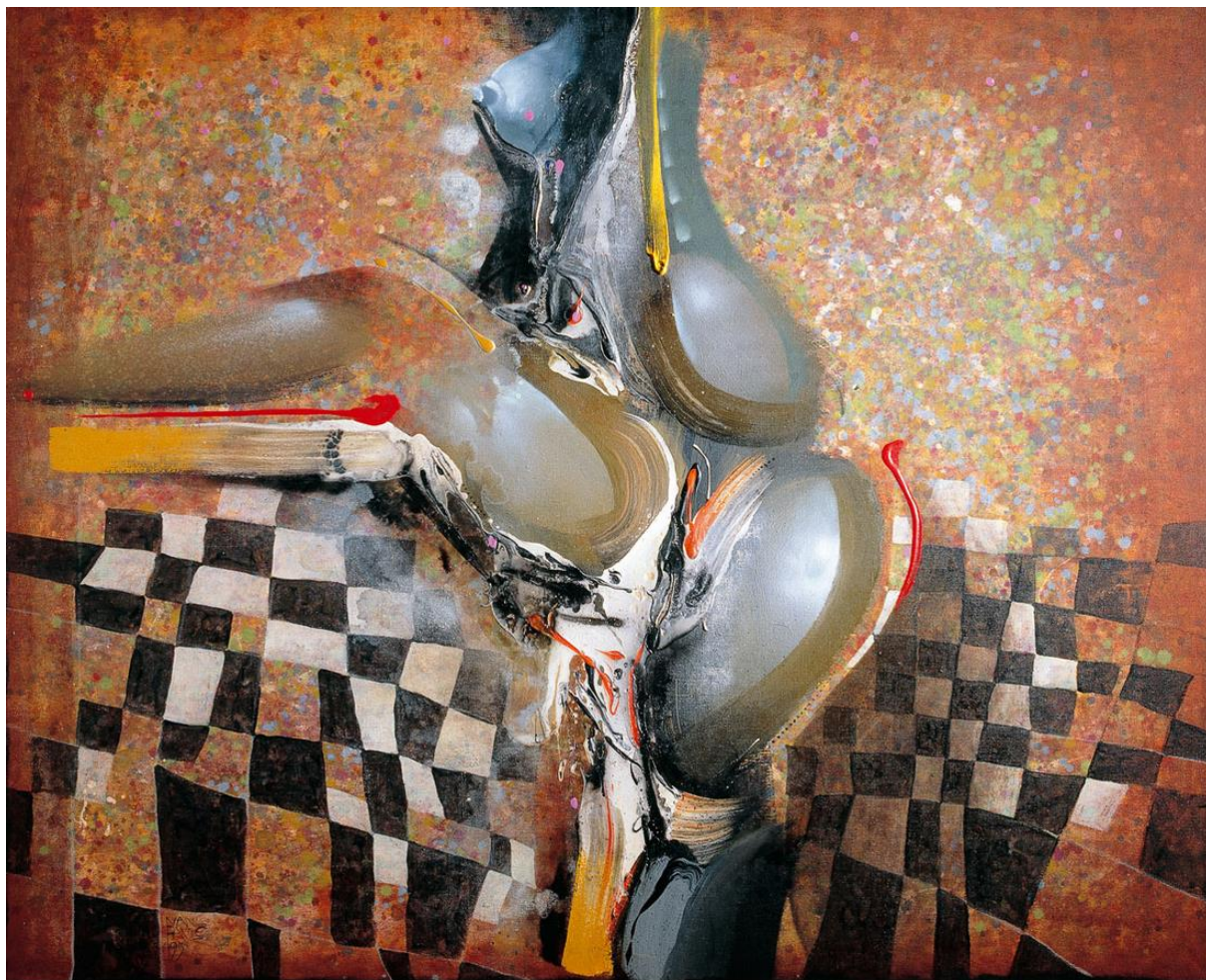
E. Nevan: Ležiaca žena po kúpeli (1937)

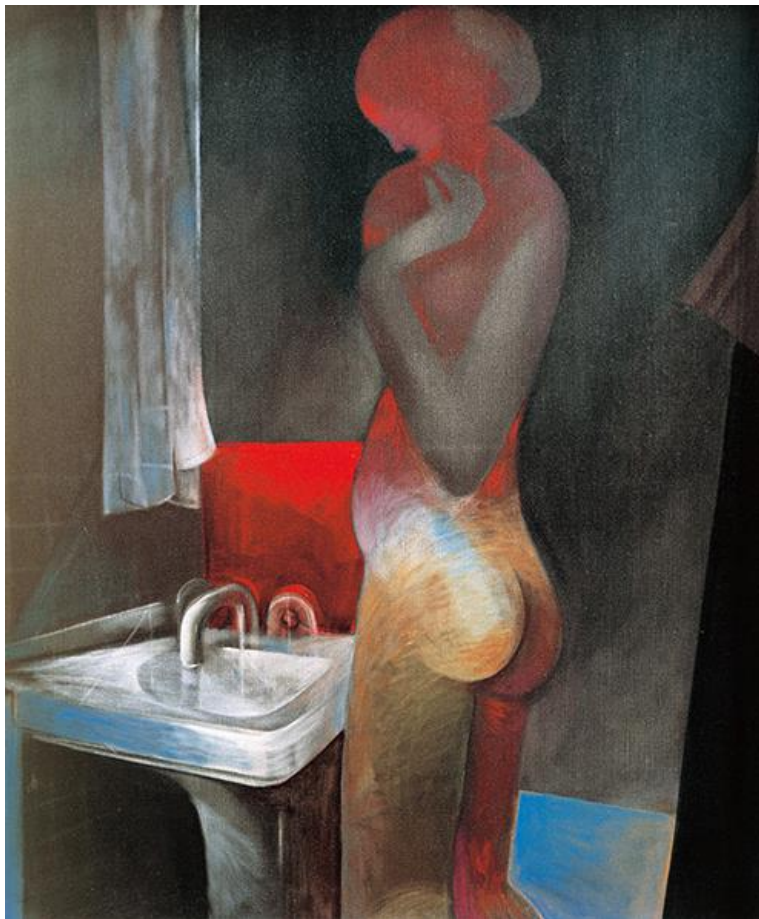
E. Nevan: Po kúpeli (1941)

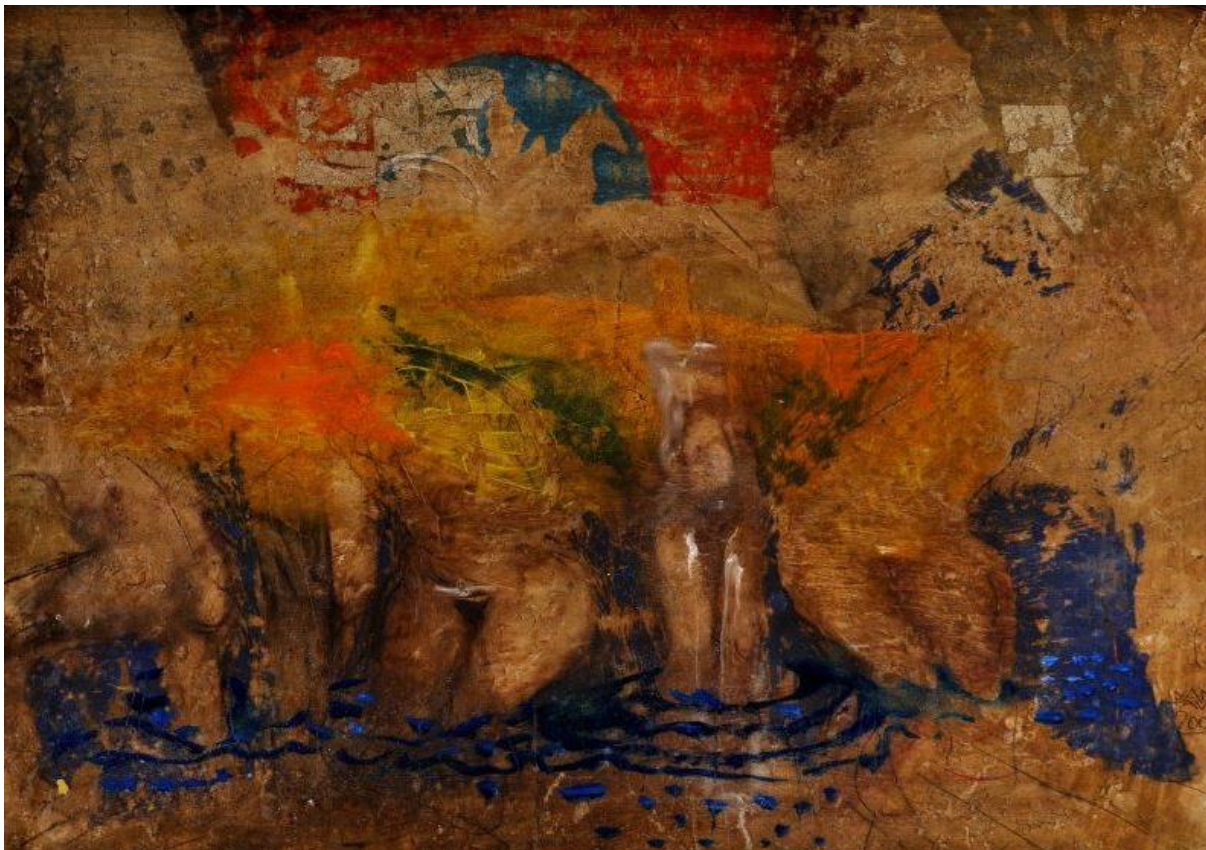
F. Botero: V kúpeľni (1989)

I. Pavle: Po kúpeli II (1995)

I. Pavle: Po kúpeli (1985)

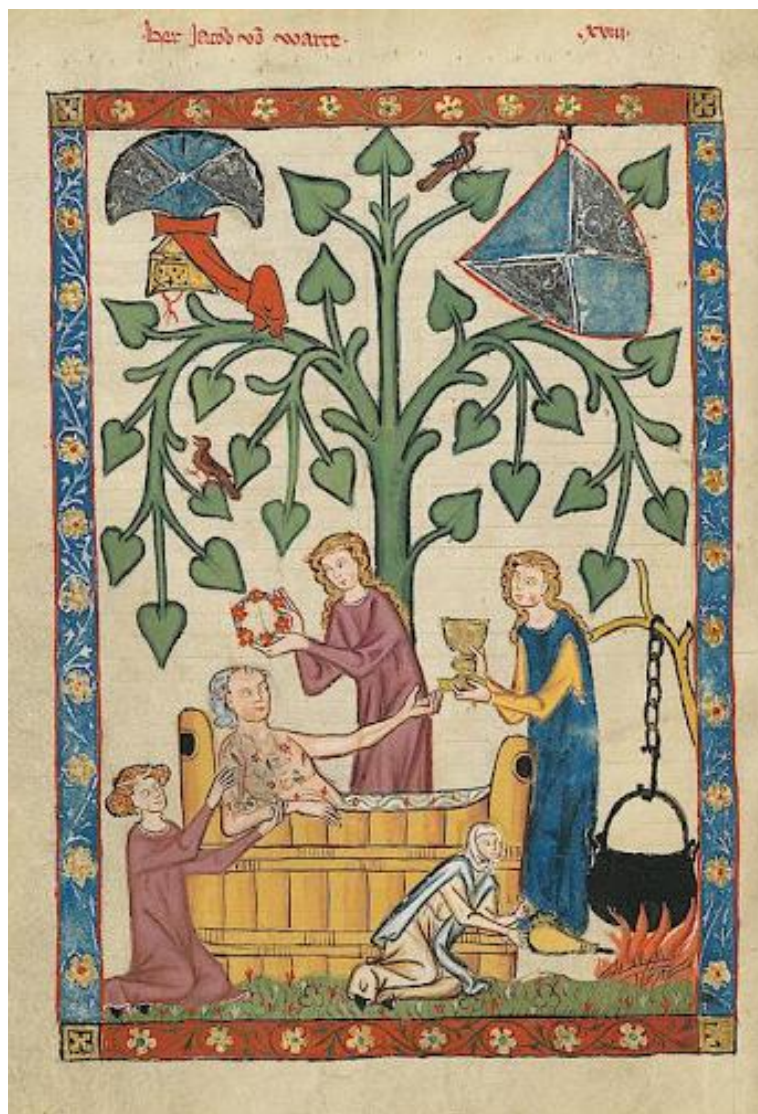

I. Pavle: Veľké kúpanie (2003)

kúpeľ Betsabe - pozri *Betsabe*
kúpeľ Diany - pozri *Diana*
kúpeľ islamský - *hammán*
kúpeľ leptársky - *leptársky kúpeľ*
kúpeľ očistný - *očistný kúpeľ*
kúpeľ parný - *parný kúpeľ*
kúpeľ Zuzany - *Zuzana a starci*
kúpele Caracallove - *Caracallove kúpele*
kúpele rímske - pozri *thermy*
kúpele turecké - *turecké kúpele*
kúpeľník - pozri *holič, kúpeľ*

Kúpeľníčka (iluminácia z Biblie Václava IV., 1389)

Kúpeľ pána Jakoba von Warte (stredoveká iluminácia)

Ch. Weigel st.: Kúpeľník (medirytina, 1698)